

ŠTUDENTJE –

NAŠO

VÜPANJE?

STR. 4

BOŽIČNI DAR

ŠULIČOVIH

STR. 6

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 11. januarja 2007 ☼ Leto XVII, št. 2

Slovenski koledar 2007

Težko si je zamisliti božični in novoletni čas v Porabju brez Slovenskega koledarja, ki je izšel samostojno prvič leta 1986 in od tedaj pridobil na obsegu in vsebini. Kot večino dosedanjih Slovenskih koledarjev je tudi publikacijo z letnico 2007 uredila *Marijana Sukič*. K privlačni podobi sta prispevala tudi avtor fotografij *Karel Holec* in tehnični urednik *Károly Sohár*. Koledar sta ilustrirali *Marija Kozar* in *Ditka Petkovič*, v nakladi 1000 izvodov ga je izdala Zveza Slovencev na Madžarskem. Slovenski koledar so dobili naročniki Porabja na Madžarskem zastonj skupaj s povestjo Ernesta Ružiča *Pesem Črnih mlak* in dvojno številko Porabja.

Bolj kot doslej napisano je pomembna vsebina Slovenskega koledarja 2007. Če sem ob lanskem napisal, da je pogled urednice *Marijane Sukič*, ki je prispevala uvod, »zaskrbljujoč«, je letošnji uredničin pogled »nadvse resen«, kar priča tudi naslov njenega razmišljanja *Leto, ko so nam lagali; leto, ko smo si lagali?* (Leto, gda so nam lažali – leto, gda smo si lažali?) Urednica je prepričana, da je bilo leto 2006 zmedeno leto (zmejšano), in sicer zaradi parlamentarnih volitev, zaradi peripetij, ki jih je z govorom izzval predsednik vlade *Ferenc Gyurcsány*. Nekaj nezadovoljstva je izrazi-

NOVA IMENA AVTORJEV, NOVE VSEBINE

la tudi ob razpravi na lanskem volilnem občnem zboru Zveze Slovencev, ker razpravljalci niso posegli dovolj temeljito h koreninam problematike Slovencev na Madžarskem. Državni sekretar za Slovence v zamejstvu in po svetu Zorko Pelikan je izpostavil v državnem zboru sprejet zakon, ki ureja odnose Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja. »Poleg dobre organiziranosti skupnosti je potrebno zagotavljati kvalitetno šolanje v materinem jeziku, omogočiti gojenje rabe maternega jezika tudi zunaj šole in doma...

Na gospodarskem področju je temeljnega pomena zagotavljanje takšnih delovnih mest, na katerih je znanje slovenskega jezika konkurenčna prednost. Le tako bomo pri starših in pri otrocih uveljavili veselje do učenja slovenščine,« je zapisal Zorko Pelikan v prvem poglavju koledarja *Razprave in študije*. Klara Fodor je avtorica temeljitega zapisa ob 15. obletnici časnika *Porabje*, katerega prva številka je izšla 14. februarja 1991. Tudi naslednja razprava se posveča informiranju. Že naslov *Medijska podoba o Slovencih*

v sosednjih državah – izkrivljena, razgrne vsebino teksta. Avtor je strnil nekaj razprav odličnih poznavalcev slovenske in zamejske medijske podobe in dodal svoje izkušnje, ki so enake onim, ki jih je novembra 2006 napisal koroški Slovenec, dr. Janko Malle: »Slovenska javnost prav malo ve o Slovencih, ki živijo zunaj Republike Slovenije. Če pa že kaj ve, potem prednjačijo negativne pred pozitivnimi informacijami.« Irena Pavlič opisuje stike s Slovenijo; Djuro Frankovič je avtor razprave Ob 60. oblet-

nici poučevanja južnoslovenskih jezikov na Madžarskem; Franc Kuzmič piše o knjigah Mohorjeve družbe v Porabju; novo knjigo o štajerskih Slovencih v Avstriji predstavlja *Katarina Munda Hirnök*; Ferenc Kranjec pa je objavil podatke o delu Javnega sklada za narodne in etnične manjšine.

V razdelku *Nekoč in danes* (Inda in gnes) so avtorice ženske, razen dveh pa so vsi teksti v narečju. Kje so potovali, kaj so doživeli, pa opisujejo popotniki na straneh *Potepanje po svetu* (Langanje po svetji). S pesmimi v narečju se začne poglavje *Za dolge zimske večere* (Za duge zimske večere), ki vsebuje pripovedi in kratko prozo avtorjev iz Porabja in Slovenije. Rubriki *Za gospodinje* (Za naše vertinje) in *Nekaj za smeh* (Nika za smej) je pripravila *Marija Rituper*. Na koncu koledarja je bogata *Kronika* v sliki in besedi.

Kaj pogrešam? Prispevke o praznovanju 120. obletnice rojstva dr. Avgusta Pavla (Čepprav je omenjen v Kroniki), o odkritju spomenika Pribini in Koclju v Zalaváru/Blatogradu, o Vileniških stopinjah – porabskih sledeh v Ljubljani in o razpravah, kako vzpodbuditi gospodarski razvoj Porabja.

Ernest Ružič

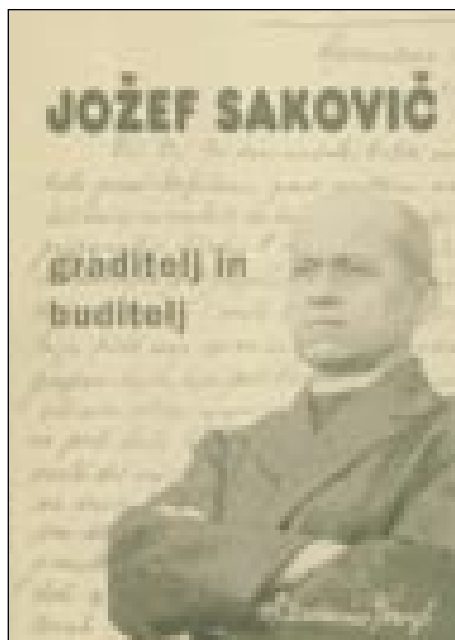
JOŽEF SAKOVIČ – GRADITELJ IN BUDITELJ

»Zbornik z dovolj jasnim in prepoznavnim naslovom *Jožef Sakovič – graditelj in buditelj*, je sad dveh dogodkov turniške župnije v preteklosti. Prvi je bil namenjen devetdesetletnici gradnje nove župnijske cerkve in drugi veliki osebnosti tako te župnije kakor tudi Prekmurja, župniku, graditelju in buditelju Jožefu Sakoviču,« je v spremno besedo napisal urednik mag. Franc Kuzmič. Jožef Sakovič se je rodil leta 1874 v Vadarcih, gimnazijo je obiskoval v Kőszegu, višjo gimnazijo v Sombotelu, novo mašo je imel v domači farni cerkvi pri Gradu na Goričkem. Kaplan in župnik je bil na Madžarskem, Gradiščanskem in v Prekmurju, na zadnje, do leta 1930 na Dolnjem Seniku. In kot je na predstavitvi zbornika povedal Franc Kuzmič, je povsod imel »prijatelje in sovražnike,« za »človeka velike energije« ga je označil dr. Vinko Škafar. Pomembna življenska postaja

za Jožefa Sakoviča je bila Tišina, kjer je bil kaplan pri narodno zavednem Ivanocyju. Zato se je okoli njega oblikoval krog mladih in zagnanih delavcev na narodnostnem, pastoralnem, socialnem, organizacijskem in kulturno literarnem področju: Jožef Sakovič, Jožef Klekl st., Jožef Klekl ml., Ivan Baša in Janoš Slepec.

Po raziskavah dr. Vinka Škafarja je ohranjenih čez 500 Sakovičevih pridig v madžarščini, nemščini, hrvaščini in slovenščini. V obdobje Sakovičevega delovanja v Turnišču sodi tudi gradnja tamkajšnje cerkve. Priprave na gradnjo je začel župnik Štefan Salaj, njegovo delo pa je nadaljeval in

končal Sakovič. Arhitekt nove cerkve, posvečene leta 1915, je bil Max von Ferstel z Dunaja. Jožef Sakovič se je lotil še gradnje cerkve v Veliki Polani in šole v Mali Polani.

Prekmurje na začetku 20. stoletja predstavlja Metka Fujs, Marija Kozar objavlja prispevek Sakovičovo delovanje v Porabju. Na Dolnjem

Seniku je bil župnik dvakrat, in sicer med leti 1909 in 1913 ter 1928 do smrti 1930. Tudi tu je leta 1912 poskrbel za obnovo cerkve in župnišča, predal župnijo slovenskemu župniku Mirku Lenaršiču in odšel v Turnišče. Vrnil se je na Dolnji Senik, kjer je umrl 22. septembra 1930.

Jože Ftičar označuje v zborniku Jožefa Sakoviča za »veščaka prekmurskega jezika,« ker: »Kdor se vsaj delno prebije skozi obsežno tvarino njegovega pisanja, kaj hitro dožene, da je imel Sakovič natančno izdelan jezikovni sistem, ki se ga je vseskozi zvesto držal. Za osnovo je vzel – kot večina sodelavcev Ivanocyjevega kroga – narече dólinskega Prekmurja.« Alojz Jembrih predstavlja Sakoviča kot Pridigarja na južnem Gradiščanskem; Jožef Smej razpravlja o Sakovičevi skrbi za čistejšo prekmurščino v molitveniku Molite bratje. Že omenjeni Vinko Škafar objav-

lja obširno razpravo Rokopisni viri in razsežnosti Sakovičevega oznanjevanja. Urednik zbornika Franc Kuzmič je pripravil Sakovičovo bibliografijo, tekst za katalog razstave, ki je bila v Turnišču pod naslovom Jožef Sakovič – graditelj in buditelj 1874 – 1930. Lojze Kozar ml. je Jožefu Sakoviču posvetil pesem, Ute Georgeacopol piše O delovanju Maxa Ferstla na tehniški visoki šoli na Dunaju in njegovem vplivu na naslednjo generacijo arhitektov. Avtorica se je udeležila tudi predstavitve zbornika v Murski Soboti. Iz umetnostnogodovinskega zornega kota novo cerkev Marije pod logom v Turnišču predstavlja Franc Obal, medtem ko je Gorazd Bence, ki je veliko prispeval za seznanjanje z delom Jožefa Sakoviča, napisal tekst v katalog razstave Mi zidamo bogi na čast. Za zaključek zbornika je objavljenih več Sakovičevih priložnostnih pridig.

eR

KRONIKA DECEMBRSKIH DOGODKOV

December je najboljša bogati mesec v svetkaj pa v šegaj. Začne se z miklauževanjem, 18. december je den manjšin na Vogrskom, potem pridejo božični svetki pa staro leto. Zveksoma vse vesi té mesec svetijo z bogatim programom svoje starce tü. Istino je pa, ka od leta do leta vsebola déjo v pozabo Licija, betlehemge pa slobaud fudašov od stare lete. Naj té šege šče en čas živejo, se moramo sami vzeti zatau delo na Slovenkoj zvezi. Svetki, steri pa redno živejo, dajo dobro priliko kulturnim skupinam za nastop. Samo pa decembrski nastopi nikdar ne morejo biti v kroniki dogodkov v Slovenskom kalendari, zatau si želim naj so potejm v tau formi furt leko v novinaj Porabje. Tau je samo za drtino valaun hvala za njive trüde, lepe programe, gda drügi samo svetimo.

MePZ Avgust Pavel ZS Gornji Senik je spejvo 2. decembra v Odranci, 10. decembra na božičnem koncertu na Gorenjom Seniki in 17. decembra v Monoštri vküper z varaškim MePZ Društva Pannon kapu. Ljudske pevke ZS Števanovci so gora staupile v Križevcih na Goričkem 2. decembra, 16. decembra so pa olepšale svetek starcom v svojoj domanjoj vesi, 17. decembra pa v Budimpešti.

Porabska gledališka držina Nindrik-indrik je 2. decembra gora staučila v Sombotelu, 10. decembra pa v Kuzmi.

Mlašeča folklorna skupina 2. ZS Gornji Senik je 9. decembra nastaupila v Sombotelu.

Mlašeči cerkveni zbor Sončnice Gornji Senik je

pod vodstvom gospauda Ferija Merklja karažno za-spejvo 3. decembra v Šalovci, 10. decembra pa na božičnem koncertu v domanjoj katoličanskoi cerkvi. Folklorna skupina ZS Gornji Senik je plesala 3. decembra na Gorenjom Seniki pa 16. decembra v Pertoči.

Mlašeča folklorna skupina ZS Števanovci je plesala na prireditvi Božič brezi meja v Monoštri 16. decembra.

Monoštrske ljudske pevke so gora staupile 3. decembra v Šalovci, 9. decembra v Krogi, 16. decembra v Monoštri.

9. decembra na božičnem svetki je oprvim gora stau-pila mala mlašeča folklor na Gorenjom Seniki, stero je za silo sprvajo Benjamin Sukič.

17. decembra je predstavo porabsko pevsko kulturo Komorni zbor ZS Monošter v Petrovom seli (Szent-péterfa).

21. decembra na božičnem svetki šaule v Števanovci je oprvim gora staučila mala mlašeča folklorna skupina ZS.

Leto so zaključile ljudske pevke ZS Števanovci pa Monošter z božičnim koncertom vküper z ženskim zborom Društva upokojencev v evangeličanskoi cerkvi v Moravski Toplicaj.

Klara Fodor

SPOMINSKA SOBA DR. AVGUSTA PAVLA

Na Katedri za slovenski jezik in književnost Visoke šole Dániel Berzsenyi v Szombathelyu je 13. decembra bila odprta *Spominska soba dr. Avgusta Pavla*. Datum otvoritve je bil izbran zaradi tega, ker je Avgust Pavel ta dan leta 1913 doktoriral.

vajalec, posrednik med kulturami ter pesnik v materinščini in madžarščini. Spominska soba predstavlja njegovo *filološko delo*.

S filološkim delom se je Avgust Pavel ukvarjal predvsem doma, ob svoji pisalni mizi. Uporabljal je strokovno literatu-

V predalih pisalne mize je srbska slovnica in dva slovarja s Pavlovim podpisom. Knjižica srbskih ljudskih balad in Pavlov madžarski prevod ene od balad, ter Pavlov rokopisni srbsko-madžarski slovar.

Na mizi pod steklom so rokopisi. Rokopis in tipkopis razprave Kratek pregled slovenske književnosti, *prevod srbske ljudske balade* Sibinjnin Janko i vila, *rokopis Prekmurske slovnice. Ob izkaznici Avgusta Pavla kot „uradnega ruskega prevajalca“ je njegova žepna ruska slovnica in so prevodi v ruščino, napisani v cirilici.*

Nad pisalno mizo je fotografija doprsnega kipa, ki stoji na Cankovi, ter ilustracije iz njegove druge pesniške zbirke *Zažgani gozd*.

V knjižni omari je na ogled izbor iz Pavlovih publikacij. Pavel je zbiral „jezikovne, slovstvene in narodopisne zaklade“ tudi v slovenskih vaseh v okolici Monoštra, ki jih je objavil v razpravi *Odprta ognjišča v kuhinjah rabških Slovencev*.

Dvojezični opis lova na brinjevke priča o tem, da se je Pavel zanimal za dialektologijo in jezikoslovje. V uvodu razprave *Glasoslovje cankovske ga narečja* piše Pavel „O narodopisni in jezikovni razdelitvi prekmurskih Slovencev“. Zraven razprave je na ogled recenzija Oskarja Asbótha.

Na spodnji polici omare je Pavlova aktovka z revijo in klišeji slik za

Jože Murko
Čas minljivih in večnih ljubezni...

Bi se ljubila
z menoj,
sem jo vprašal
in ona ojoj,
mar brez tega ne gre, res škoda
moj srčni oproda.
Mislila sem, da si kavalir,
ki ljubi le mir,
telesa in pameti lepoto
in ne predanega telesa goloto.
Ne rečem, draga, da s teboj
klepet ni sladek opoj,
a na svetu so še druge stvari,
ki naju povežejo za vse dni...

revijo Vasi Szemle, ki jo je ustanovil leta 1933 in izhaja še danes.

Za zaprtimi vrati knjižne omare so *knjige iz Pavlove knjižnice*: razprave s področja slovanskega jezi-

Na dveh panojih dobimo vpogled v Pavlovo filološko delo, ki ga je opravljal kot jezikoslovec in literarni zgodovinar, pesnik, prevajalec in posredovalec med

Judita Pavel s Hildo Vogrinčič in županom s Cankove

Dr. Avgust Pavel je bil prvi poklicni znanstvenik iz vrst Slovencev na

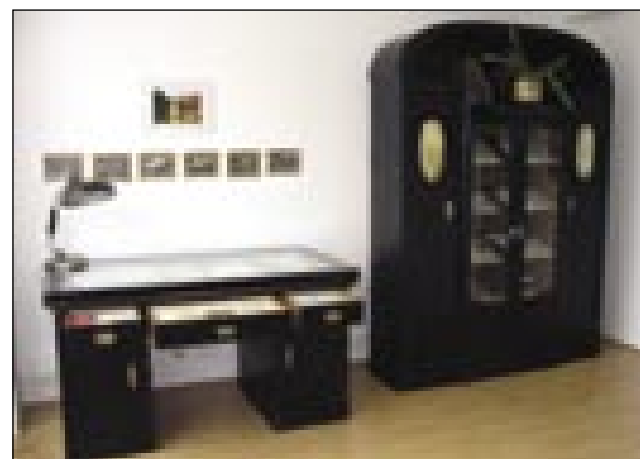
ro, ki jo je hranil v svoji knjižni omari. V spominski sobi sta na ogled miza

Kip Avgusta Pavla in njegova knjižna omara

Madžarskem: jezikoslovec, literarni zgodovinar in etnolog. Bil je pre-

in omara z njegovimi rokopisi, publikacijami in knjigami.

Pisalna miza z rokopisi in omara s publikacijami

koslovja, prevodi Avgusta Pavla, recenzije njegovih del, knjige v slovenskem in nemškem jeziku.

Doprsni kip, ki stoji v spominski sobi, je delo prekmurskega kiparja Franca Kūharja (1916-1945). Na obeh straneh kipa sta panoja, s slikami in tekstom v slovenskem in madžarskem jeziku, ki predstavljata *življenjsko pot Avgusta Pavla*.

kulturami. Spomin na Avgusta Pavla hranijo od leta 1956 skupine ljudi in stavbe, ki jih predstavlja peti pano. Od 13. decembra 2006 pa tudi Spominska soba na Katedri za slovenski jezik in književnost v Szombathelyu.

Tekst in slike:
Marija Kozar
avtorica razstave

OD SLOVENIJE...

Evro postal slovenska nacionalna valuta

Slovenija je 1. januarja kot prva od desetih držav, ki so članice Evropske unije postale 1. maja 2004, vstopila v območje evra. Evro je tako postal slovenska nacionalna valuta. Potrošniki do 14. januarja še vedno lahko plačujejo s tolarji, potem pa se bo obdobje dvojnega gotovinskega obtoka končalo. Cene izdelkov in storitev bodo sicer v evrih in tolarjih označene še do konca junija letos, pri čemer bo evro označen kot vodilna valuta. Julija lani je bil na srečanju finančnih ministrov EU določen tudi končni tečaj med tolarjem in evrom, postal guverner Banke Slovenije Mitja Gaspari.

Drnovšek voščil mirno leto z veliko prijaznosti

Predsednik države Janez Drnovšek je vsem državljanom in državljanom zaželel mirno, prijazno, zadovoljno in uspešno leto 2007. »V letu 2006 se je dogajalo marsikaj; nekatere stvari so bile dobre, nekatere ne. Pomembno je, da se iz tistega, kar nismo najbolje napravili, učimo,« je še povedal Drnovšek. Ob tem je državljanom in državljanom voščil mirno in zadovoljno leto. »Da bi bili deležni veliko prijaznosti in da bi bili tudi sami prijazni do drugih,« je poudaril.

Posvet slovenske diplomacije

Na Brdu pri Kranju je potekal tradicionalni, že 13. redni posvet slovenske diplomacije. Tokrat je bila posebna pozornost namenjena zlasti pripravam na slovensko predsedovanje Evropski uniji v prvi polovici prihodnjega leta. Slovenske veleposlanike sta nagovorila premier Janez Janša in zunanji minister Dimitrij Rupel, pa tudi generalni sekretar Arabske lige Amr Musa in češki zunanji minister Aleksander Vondra.

Študentje – našo vüpanje?

Med dvöma svetkoma, božičom pa nauvim letom, je Zveza Slovencev pozvala na srečanje tiste mlade, steri študirajo v Ljubljani, Maribori ali v Sombotelu. Cil toga srečanja je po enom tali biu, ka bi voditelji Zveze malo bola spoznali tiste mlade lidi, steri se včijo v matični domovini Sloveniji ali na slovenskoj katedri v Sombotelu, bi od nji zvedeli, ka študirajo in ka ščejo delati po diplomi. Na drugom tali pa tau tö, ka se njim notrapokaže, ka njim leko Zveza ali pa druge slovenske inštitucije v Porabji ponidijo. Za organiziranje srečanja se je vzela sekretarka Zveze *Klara Fodor*, stera je pozvala prejdne tisti slovenski inštitucij tö, steri nücajo ali do pa v prihodnosti nücali mlado delovno silo. Na pogovori s študenti so bili navzoči predsednik Zveze Slovencev na Madžarskem *Jože Hirnök*, poslovni direktor in glavni urednik Radia Monošter *Francek Mukič*, urednica televizijskih oddaj »Slovenski utrinki« *Ibolya Dončec*, sodelavka generalnega konzulata in članica predsedstva Zveze *Andreja Kovač* pa urednica časopisa Porabje *Marijana Sukič*. Možnost, ka so se leko šli iz Porabja mladi včit v Slovenijo, se je odprla na začetki sedemdeseti lejt. Prva porabska študentka v Ljubljani je bila Marija Kozar, eno leto za njauv je pa išo Francek Mukič. Vse do sredine osemdeseti lejt je vsigdar bilau par študentov iz Porabja v Sloveniji, dapa baja je tau bila, ka ji je največ tam ostalo, vej pa tistoga ipa je bila ešče trno velka razlika med tom, kak smo živali eti doma, pa kak tam. Tisti, steri so domau prišli, so si tö težko najšli delo v Porabji ali so si pa nej najšli takšnoga dela, kak so si ga želeli, za ka so se vönavčili. Zatok je nekaj lejt nej bilau mladi, steri bi se glasili na slovenske

univerze. Po tistim, ka je Slovenija gratala samostojna, ka so Porabski Slovenci dobili svoje organizacije, se je znauva zdignilo zanimanje za študij v Ljubljani. Po par-

Reka Hirnök – diplomirala je na visoki upravni šoli; *Gabriela Takač* – končala je srednjo šolo). Agi Hanžek je študirala v Maribori madžarščino in slovenščino,

Porabski mladi, steri študirajo v Ljubljani, Maribori in Sombotelu

letni pauzi je ledino na nauvo začno orati Dušan Mukič, steri je lani geseni diplomiro iz slovenščine, letos sprtolejt de pa iz računalništva in zgodovine. Od tistoga časa pá mamo vsakšo leto kakšoga študenta, bole študentko v Ljubljani, stere bodo za eno, dve, tri lejta diplomirale pa si iskale delo. Ka bi se nej pá tak godilo kak v osemdeseti lejtaj, gda so mladi nej nazaj prišli, je dobro, če znajo, ka jim leko doma v Porabji ponidimo. Vej pa od tistoga časa je dosti ovak pri nas tö. Pred tau mladino (če je sposobna) je odprejta Europa, pa če si doma ne najde takšne službe kak si želi, odide.

V Ljubljani se zdaj vči šest redni študentov, (*Dušan Mukič* – slovenščina, zgodovina, računalništvo; *Nikoleta Vajda* – nemščina, novinarstvo; *Žuži Šulič* – slovenščina, nemščina; *Anita Vajda* – komunikologija; *Lilla Fasching* – kulturologija; *Dragica Gašpar* – mednarodno posredovanje – prevajalski študij angleščine in nemščine;) trge so pa na cejloletnoj šauli slovenskoga gezika (*Liviya Nemeš* – diplomirala je doma kot leranca razrednega pouka;

do diplome ji ešče falita dva izpita. Na srečanje je prišla Beata Bajzek tö, stera študira v Sombotelu slovenščino pa komunikologijo. Vidi se, ka so skurok vsi študentje na družboslovni fakultetaj. Ništrni že konkretno znajo, ka bi radi delali, bi včili ali delali pri novinaj, televiziji, tisti, steri so pa v nižji letnikaj, ešče iščejo, brodijo, ka bi delali, če domau pridejo.

Kak je na srečanju pravo poslovni direktor radia Francek Mukič, leko ka bi takša srečanja mogli meti prva, kak se mladi odlaučijo, ka do se včili, te bi jim trbelo tapovedati, kakšne strokovnjake nücamo, kakšne so možnosti. Na kratki je mladim raztomačo, kak dela radio, kakše probleme majo. Radi bi sicer več programa meli, dapa samo te, če do meli zagotovlene vse pogoje, tü je mislo v prvi vrsti na pejnaze, dapa na tau tö, naj bi se radio redno in dobro čüjo. Če bi meli več programa, bi nücali delavce tö. Za osnovni pogoj je pa postavo, ka mora vedeti tisti, steri dela na radioni, poleg knjižnoga jezika domanje porabsko nareče tö.

Gnako misli urednica Slovenski utrinkov, Ibolya Dončec,

stera bi rada mladoga človeka najšla pa ma dala delo. Tak je znala, ka ma eden prazen štatus, bodji se pa, ka ne bi velko šparanje pri televiziji prejkpotegnili njene plane.

Na mesto novinara mladi leko računajo pri časopisi Porabje tö, vej pa če ščemo novine razširiti (bar na 12 strani), tau brezi nauve mlade delovne sile nede šlau. Istina, ka nas letos gvüšno čaka težko proračunsko leto, dapa v leti 2008 moramo najti sredstva za dodatno delovno mesto. Andreja Kovač je povedala, da je Zveza ustanovila gospodarsko družbo, stere naloga bau, ka bi pripravljala projekte pa s pomočjauv projektov vse več pejnez dobila iz evropski skladov. Pri toj družbi je zdaj zagnauk ešče nišče ne zaposleni, dapa če se zošika dobiti projekte, bi mladi leko na tej projektaj (začasno) delali.

Vsi navzoči so tak mislili, ka takšna srečanja trbej bar na leto dvakrat meti. Na naslednjo srečanje sprtolejt ali vle-ta bi pa nej škaudilo pozvati ešče ravnatele tisti šaul tö nej, gde majo slovenščino ali gde majo dvojezični pouk. Dobro znamo, ka so na Gorenjom Seniki lani začnili z dvojezičnim poukom. Za dve-tri lejta do tej mlajši že v petom klasi. Kak bau v višji razredaj? Ali de se dvojezični pouk v Porabji končo pri štrtom klasi zatok, ka nede predmetni školnikov, steri znajo slovenski pa vgrski tö? Ka smo pa nej naprej brodili? Ešče zdaj nej kesno. Zakoj nej bi leko mladim raztomačili, ka za tau, ka bi vsi pri medijaj delali, nede zado-sti delovni mest, nücali bi pa školnike geografije, kemije, matematike ptt., steri znajo bejdvej rejči. Nücali bi turistične delavce, nücali bi dvojezične delavce v javni upravi... Ka pa, ka bi se kakšen mladi študent premislo pa notraprividu, ka bi tak prišo do bola gvüšnoga krüja.

Marijana Sukič

Življenjske zgodbe (5)

IZ MERIKE JE PISMO PRIŠLO, NAJ PRIDEM NA GLEDANJE

*V štrtom tali smo zvedli, ka
gda so tetico Elzo pa njenoga
moža domau iz vauze pisti-
li, njima je nika nej ostalo.
Vkray so njim vzeli grünt,
maro pa ešnje ram tō. Po vel-
ki žmečavaj so si 1953. leta
ram nazaj spravili.*

»Znauva smo začnili naš žitek. Prevnaugo smo delali. Tistoga ipa so v vesi organizirali zadrugo (szövetkezet), stera je pauvala marlinščice. Agitirali so pa so cejlo ves notra spravili. Mojga moža so djali za prejdjnoga zadruga. Tau za nas tō nej dobro bilau, ka je te lüstvo tak gunčalo, ka so njega zatok notrazagitirali, ka de on vōposlušō, ka lüstvo gunči. Tau so žmetna lejta bile, za vsikšoga je težko bilau. Doma je delo moglo stati, nej se štelō, če je žetva bila, mi smo mogli malno brati. Malo smo se v držini nazaj vtjūppobra-
li, liki delati je prevnaugo trbelo. Maro smo si nazaj spravili, enoga konja smo tjūpili. Grünt smo zarende goravzeli, pauvali smo pa svinje krmili. Mlajšov sva več nej mejla, samo tau edno deklično. Sedem lejt je stara bila, gda je revolucija vōvdarila. Meli smo mišle-
nje, ka vse povržemo pa mo šli ta po svejta kak dosta drugi lidi. Po ednom kraji bi dobro bilau, po drugom kraji bi pa pā vse mogli na nauva začniti. Te sva si pa z možaum tak zbrodila, ka dun doma ostaneva. Vej pa kak de drugi živo, miva va tak tō živala. Moj mauž je nin nej notri bijo, nikšo bojznost sva nej mejla, ka bi ga sto pā preganjo. Sva vūpanja mejla, ka sva ešnje mlada (dja sam samo 28 lejt stara bila), ka pridejo takša lejta, ka va leko v meri živala. Mauž je foringo delo pa je zatok kaj pejnez prislūžō.

Lejta so šle edna za drugov. Deklična je v šaulo ojdla, gda je osnovno šaulo spunila, se je za tjūjarco vōnavčila. Smo se vūpali, ka vse vred pride, (h)či se oženi pa po meli vnuke. Dapa Baug je ovak zračuno. Moj mauž je betežen grato. Velka ica je bila, s krmov smo delali, pa gda smo go domau pelali, je na kau-
laj daubo srčni infarkt. Njegvo zdravje je nigdar več nej stalno bilau. Vsigdar je kaulek doktorov mogo ojtī pa vrastvo nūcati. Bijo je v sanatoriumi v Balatonfüredi tō, ka so ga tam vračili. Sto vej, gda smo na ávona bili, če so ga tam nej kaj vtjūpbili. Istina, ka je on tau meni nigdar nej vōovado. Njegli beteg je zamé tō trno lagvi bijo, ka je žmetno delo več nej smo delati. Cejla žmečava je na moji plečaj bila.

(H)či se je 1970. leta oženila, te smo dobili zeta, steri je dosta pomago. Za dve leti se je naraudo prvi vnuk, eden pojbič. 1974. leta se je pa naraudila vnukica. Te se je držina malo povekšala, šest nas je bilau.

1974. leta sam dobila pismo od brata pa od dvej sester, naj je gnauk dun pridem gledat v Meriko. Oni mi paut vōplačajo. Tak so mi pisali: 'Lejta tadejo, nigdar ne vejmo, ka se ma zgoditi pa smo se v etom žitki ešnje nigdar nej vidli pa srečali.' Moj človek mi je pravo, naj dem pa naj je poglednem. On se prej zdaj dobro počūti, tak zima pride pa nede telko dela. Maro de opravlo pa de ma zet tō pomago. Na pa tak sam te notraprivolila, ka mo božič že v Merki mejla z mojim bratom pa sestrami.

(se nadaljuje)
Ema Sukič

Pismo iz Sobote

SREČNO NOUVO LETO

Ja, preminouli so! Odišli so v zgodovino! Nega je več! Rejsan, svetki so odišli na veke vekomaj, amen! Pa so bili trno dugi, tak, ka mo ji eške dugo, dugo pounili. Pounili mo té svetke zavolo vsega mogoučoga. Ka so bili tou najbole topli božični pa novoletni svetki v našom žitki. Ka so se s svetkami začnili pri nas nūcati evronge. Pounili mo té svetke po tejm tō, ka je med nami lejto nikšen virus, zavolo steroga smo meli betežno črvou. Ja, pa té svetke mo meli v spomini po tejm tō, ka je med njimi na štriki skončo Sadam Husein. In gda so svetki, štere mo pounili po vsejm tejm povedanim, taminili, se je začnilo tou naše nouvo delovno leto 2007. Začnilo se je v srejdo.

Moja tašča Regina, trno čedna ženska, je srejdo začnila že nin malo po petoj vōri. Vej go pa poznate. Tak nagnouk se je začnila zdejrati po rami gor pa doj.

- Zbūdite se, manjacke! Dosta je bilou svetkov, dosta spanja, zavole manjarjenja! Demo, demo na noge pa delat! Žitek je nej svetek, žitek je nebesko velko delo! Demo, demo, demo!

Tak je larmala, ka me je od nevoule začnilo trousiti. Žena je samo globko začnila stonjati, mlajši pa so si na glave potegnili vankiše. Gda smo po peti minutaj eške nej gori stanili, je gor vužgala radijo. Vōrvali ali nej, nejsam vedom, ka leko tista naša stara škatūla tak na glas rugače. Najšla je nikšno takšno muziko, ka je tak lagvo djala, kak če bi mačka vlačo za rep. Una pa je eške bole na glas kcuji spejvala!

*- Geeeeee saaaaaaam tvooooojaaaaaaa lüüüübeeeeeeeze-
eeeeeeen, tiiiii pa siii moooooj beeeeteeeeeek. Zaaaaaa-
tooooo meeeeee zvraaaaaačiitiii s tvooooojiiitiii vrouuu-
uüüüitiiiüüüüübaaaaaamiiiiii ...*

Boug moj, kaj tak lagvoga sam eške nej čūu nigdar v svojom žitki. Zato sam si eške ge začno vlejšti vankiš na glavou. Tak sam škeu eške tadale bar malo spati. Depa že je začnila opirati okna pa dveri, ka prej mujs trbej friški zrak v plūča dobiti. Tak smo se pomalek začnili trousiti od friškoga pa mrzloga zraka. Venej pa je bila eške trda kmica. Radio pa moja tašča Regina, trno čedna ženska, pa sta tadale tulila tisto lagvo nouto.

*- Tiiiii boooooš saaaaaamoooo moooooj lüüübleeeeniii muuj-
ceeeek, mjauiiiuuu, mjaaaaauuu, mjaaaaauuu, mjaui, mjaui, mjaui!*
Zdaj se je tou čūlo že skur po cejlōj pouti gor pa doj od našoga rama. Zato nej čūdo, ka so se začnili vužigati posvejti pri vsej bližni pa dalešni sousedaj. In so tak začnili eške uni raščati nut v tou najlagvejšje vlačjenja mačka za rep. Kak bi pa nej, vej ji je pa moja tašča Regina, trno čedna ženska, zbidila bar edno vōro prva, kak majo šegou staniti. Tak so začnili v tou najlagvejšje spejvanje nut leteti eške najbole lagve rejči. Edni so tak kunouli, ka tou nej za človekove vūje. Moja tašča Regina, trno čedna ženska, pa se je redla vcejlak nouro. Bole, kak so vsi tisti kunouli pa proti nam kazali vōvtegnjeni srejdjen prst, bole njim je cejla medena želejla:

- Na, te pa srečno nouvo leto! Pa vam sousedica tō tak želejm, ja, srečno nouvo leto! Dragiva mojiva, vama iz cejloga srca želejm srečno nouvo leto!

Tak je vsejm koulivrat želejla, naj njim bou novo leto srečno. Na, tak vidite zdaj! Mi pa vsi, ka živemo kouli našoga rama pa smo si konec svetkov zapounili po toj trno ekskluzivnoj būdnici tō trno čedne ženske, moje tašče Regine. Aja, kak je bilo po tistom, gda nas je vse tak lagvo zbidila. Nika, nazaj je šla spat!

Miki

... DO MADŽARSKE

Socialisti bodo imeli le enega kandidata?

Po mnenju vodje poslanskega kluba socialistov Ildikó Lendvai Ferenc Gyurcsány verjetno ne bo imel primerne protikandidata za funkcijo predsednika stranke na februarškem kongresu. Meni, da bo protikandidatov verjetno več, le da nobeden od njih ni zadosti ambiciozen ter nima zadostne podpore v stranki, da bi premagal predsednika vlade. Na vprašanje, ali tudi sama misli kandidirati, je odgovorila, da je pristaš parlamentarnega politiziranja, zato se ne bo potegovala za mesto strankarskega predsednika.

Mnenja o tem, ali je dobro, da opravlja delo predsednika stranke in vlade isti človek, so različna. Nekateri menijo, da obe funkciji zahtevata celega človeka, sicer o premierju vsi trdijo, da je sposoben zelo veliko delati. Po drugi strani pa lahko ima to tudi pozitivne posledice, sploh pa v času izvrševanja reform, kajti na tak način se lahko premier izogne posredovanja med vlado in stranko, premierjem in predsednikom vlade.

Statistika prometnih nesreč v Železni župa- niji je bila v letu 2006 slabša kot v letu 2005

V Železni županiji je bilo 2006. leta 557 prometnih nesreč, 43 več kot leto prej. Med najpogostejšimi vzroki je neprimerna hitrost, povečalo se je pa tudi število vinjenih voznikov. Največ nesreč se je zgodilo na glavnih cestah, ki vodijo čez županijo, na prvem mestu je glavna cesta št. 86, tu se je zgodilo 35 nesreč, sledita glavna cesta št. 8 s 26 nesrečami in glavna cesta št. 84 s 24 nesrečami. Med povzročitelji je največ domačih voznikov (431), zmanjšalo pa se je število šoferjev, povzročiteljev iz tujine (z 39 na 29). Največ nesreč se je zgodilo v prvem delu tedna (ponedeljek, torek, sredo, četrtek) in v popoldanskih urah.

BOŽIČNI DAR ŠULIČOVIH

Velko pa lepo darilo so dobili Šuličovi na Gorenjom Seniki za božič od Jezusa. Istino, zato oni v taum darili tō dosta dela, trūda pa pejnez majo. Tau darilo je bilau, ka so se nej dosta pred božičom notra

do tega mau so tam bili stariške pa je vse ovak bilau. Zdaj ka sva samo dva bila, zdaj pa vse ovak bilau. Špajсно je bilau, dapa dobro. Gda smo krispan delali pa človek tau gleda pa na tau brodo, ka je

nej vkūpprišlo. Meli smo dva funtuša, na enom za eno volo smo nej mogli, pri drugom funtuši so si pa zbrodili, šteri bi ga odali. Te smo tak bili, ka te nika nede eden čas. Te je pa prišla ideja, ka bi bilau, če bi

dli, ka tau eške trbej narediti, tisto trbej eške vōmeniti. Leko bi se pakivali, če bi se steli že za tri, štiri mesece. Samo te bi človek sledi brodo, ka kašo norijo je naredo. Te smo se tak odlaučili, ka če rejsan duža mo delali, dapa te tak kak že ostane.«

• Dosta dela je bilau?

»Nej je naleki šlau, dapa človek tau gleda, ka je mladi pa vrag ne vōrge, ka tau ne more narediti. Dosta vse sva sama z možaum naredla, ka sva zna-la, vse. Badva sva delat odla pa tau furt tak bilau, ka večer v sedmoj, v pau ausmoj sva vcujstanila delat, pa do ene vōre vnoči sva delala. Vsakši den je tau tak šlau. Gda edno delo obrediš pa si nej zadovolen, ka bi že nej maro, če bi drugo tō gotovo bilau. Pa tau vpamet vzemeš, ka se samo čemeriš. Te že človeki tak na žile šlau pa sam že pravla, ka enjajmo vse. Tau človek več ne lada, bola odajmo vse. Člo-

trbej, kak je praktično pa samo po tistim smo vcujstani-li. Mauž je taši gé, ka on tašo rad dela pa furt nika štibra. Pa te tau njemi nej bilau žmetno. Najbola uše je vejn tisto bilau, gda smo gipskartone gorakla-li. Nejsva gnako visikiva, on je velki, ge mala, pa sva bake nej mogla tak notrapostaviti, ka bi dobro bilau. Dosta sva se mantrala. Pataun ali majtar graužati je meni nika nej bilau. Dapa tau, s tejmi gipskartoni delati, je žmetno bilau. Dostavse sva sama delala, dapa gda je vekšo delo bilau, tisto so zato mojstri delali. Elektriško, centralno, plošče dolaklasti ali gda so vōpucali, te je sedem zidarov delalo nagnauk pa petnajset lūdi vcuj, šteri so pomagali.«

• Etak, ka sta dostavse sama delala, žlata pa padaši so pa pomagali, zato dosta leko prišpara, nej?

»Tau gvūšno, ka s tejm dosta leko prišpara. Ka sam vejš na-

Monika pa Laci sta lanský božič dočakala v svojom rami

spakivali v svoj ram, šteroga so že dve leti obnavlali. Kakšen je bijo te prvi božič, gda so že na svojom bili, od tauga sam se pogučavo z Moniko Dravec Šulič.

• Tak fejš ste se eške vejn božičnomi darili nikdar nej veselili kak zdaj, nej?

»Tau gvūšno. Rejsan je lepo darilo bilau tau, če rejsan ga nej Jezus prineso. Dosta trūda, dela pa pejnazov so v taum darili, dapa gda se not-spakivaš, te tau malo tapozabiš pa se veseliš, ka si na svojo prišo.«

• Kak se je vam vido prvi božič v svojom rami?

»Moram povedati, ka štirdvajstoga, na sveti den, smo zato eške paravno meli delo. Istino, ka te smo že tri kedne tū bili, dapa zato dosta vse smo mogli eške delati pa pakivati. Tak ka pri nas je samo kauli večera leko Jezus prišo. Te je leko samo krispan prineso, zato ka te smo tazgotovili. Leko povejm, ka je špajсно bilau. Zdaj sva samo dva bila,

tau prvi krispan, ka ga mūva sama delava. Tau je samo naš krispan biu. Mauž je tō dosta odo pa gleda, kakšni krispan najbaude, zato ka prej velki tō mora biti. Na te sam ga ge doj zgučala, ka tašoga velkoga ja nej trbej. Zato ka mlajše eške nej mava. Te, ka ga mamu, te tō nej mali, tak ka nam te dojdá. Radi smo tauma krispana, že smo ga fejš čakali. Zato ka smo mi tak planerali, ka bi že lani tū meli božič. Na žalost tau tak nej vkūper prišlo. Pa od tauga je tau eške lepšo darilo zdaj.«

• Gda ste vi te ram kūpili?

»Dvejgezeroštrtoga leta, oktobra smo ga kūpili.«

• Vsigdar ste tū v vesi steli ostati ali ste si zmišlávali, ka bi odšli odtec?

»Zmišlávali smo pa smo gledali v Varaši kak ram tak stanovanje. Dapa ge sam bila furt bola tista, štera sam želejla, naj bola ostanemo tū v vesi. No, mi smo nej tak mislili, ka stari ram kūpimo, mi smo zidati steli. Samo na žalost, tau

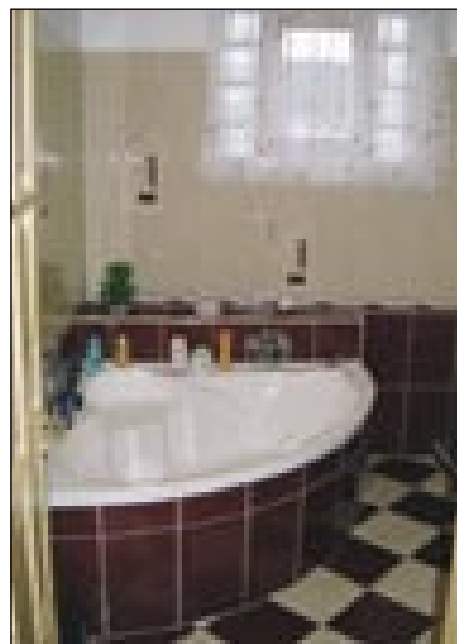
stari ram kūpli tū na Seniki.«

• Težko že stari ram kūpti, zato ka več trno ranč nega, nej?

»Tau gvūšno, zato ka furt več tihincov pride. Pa cene so že tō taše, ka si moraš dobro zbroditi, če je te ram za tjeuko pejnez vrejdno gé kūpti. Pa ka je prvica, ka ranč trno negajo na odajo. Na, na brgaj zato se eške najde, dapa mi, ka vsakši den delat demo, bola tau gledamo, naj bola paulek baude-mo autobusa pa poštiji. Tihinci kūpijo po brgaj tō, zato ka se njim tam vidi pa samo te pridejo sé, gda počivati škejo. Tak ka je težko bilau.«

• Kūpili ste ram, kak je bilau te potistim?

»Najoprvin smo tak zmišlávali, ka te ram, kak smo ga kūpili, tak ga njamo. Samo telko, ka ga vōpofarbamo pa kopalnico napravimo pa gotovo. Kak smo začnili delo, furt smo zmejs zmišlávali pa smo vidli, ka nema smisla, ka bi tau tak naglo naredli. Gda smo delali na rami, te smo vi-

V starom obnovlenom rami se tō da napraviti lepo, moderno kopalnico

vek že komaj čako, najbaude konec. Zdaj pa, gda gnauk konec grato, zdaj pa tak bilau, ka smo ranč nej dali valati, ka je konec pa smo že znautra v rami.«

• Prajla si, ka dosta vse sta sama naredla. Kak sta se viva tau vse vōnavčila?

»Vse smo prvin vōopitali, kak

prajti, za tisto nej trbej plačati. Drugo pa tau, ka sam delaš pa napraviš, tisto bola znaš ceniti. Ge sam furt tau gučala, dobro, ka moram delati, dapa ge tau brodim, ka zdaj mo bola preštimala te ram. Ka znam, ka so naši trūdi tū notri. Po mojem, koma samo tak doj spadne, tisti ranč ne vej tak rad biti tistomi rami, zato ka

ma nej trbelo za tisto trpeti. Dostakrat, gda z možaum dolasedeva k večerji pa praviva: „Poniš, gda je eške velki kūp cūgla bilau tū, gda smo tū pataun gor trli?“ Meni je tau nej bila nevolá, ka trbelo delati. Človek je s srcom delo, ka je za svoje delo.«

Karel Holec

OTROŠKI

VIKTOR+VIKTORIJA
DJAJCE

Viktor pa Viktorija sta brat pa sestra. Pa nej samo tou. Viktor pa Viktorija je starejša od Viktora. Vej se je pa narodila pou vore prva kak njeni brat dvojček Viktor. Pa se tou pozna tō. Viktorija je vsigdar bole čedna od Viktora. Pa je nej samo zatoga volo bole čedna, ka je starejša od njega. Bole čedna je zatoga volo tō, ka je deklina. Vej so pa ženske bole čedne od moškov. Tak se bar kaže vō tej slejdnji lejtaj. Depa Viktor se zatoga volo nika ne sekejra. - Naj so samo čedne té naše

ženske, - njemi vej gučati njegva mlada pemet. - Name tou nika ne miga, ka bi takši biu. Vej je pa tou tak, sto se za bole čednoga drži, tisti naj ravna té naš svejt. Ge nemam té vole. Pa po svoje Viktor istino ma. Vej pa se njegva sestra ranč tak ravna. Tak kak bi ranč una vrtejla té naš svejt. V tejm sta si sploj nej gnakiva, čeglij sta dvojčka. Na, vej sta nej gnakiva ovak tō nej. Vej je pa un pojbič, una pa je deklčka. Pa za njiva nikak ne moremo prajti, ka sta si gnakiva kak djajce djajci. - Samo bi še eške tou falilo, ka bi bila kak Viktor!

- Eške tou bi trbelo, ka bi biu takši kak Viktorija! Tak nikak nešketa biti gnakiva kak so gé edni dvojčki, ka samo mama vej, steri je steri. Nikak nešketa biti takšiva gnakiva kak djajce djajci. Depa pride takšo tō. Tou se ma šegou goditi, gda njima stoj kakši dar prinese. Pa njiva stoj pita, steri je bole vrli gé. Pa vsikši za sebe guči: - Ge sam najbole vrli! - Ge sam najbole vrla! Na, takšoga ipa sta si gnakiva kak djajce djajci. Vsikši je za sebe najbole vrli gé.

Miki Roš

Prispodobе o živalih

BOLHA

KOTIČEK

Nekoč so bile bolhe del stanovanjske opreme in naši predniki so se jih otepali z vsemi štirimi. Danes vsaj glede tega, hvala Bogu, laže živimo, še vedno pa se z njimi dajejo psi in mačke. Bolhe so, čeprav so tako neznatne, da jih komaj opazimo, huda nadloga; v resnici so pravi mali vampirji, ki pijejo kri. Kljub temu **bolšji pik** označuje nepomembno dejanje, in če komu privoščimo, da bi ga **oklala bolha**, mu privoščimo zgolj majhno neprijetnost. Seveda boljša družba ni nekaj, kar bi si močno želeli, in kdor se druží s takšnimi, ki to nadlogo gostijo, jo prej ali slej tudi sam skupi: **kdor s psi lega, z bolhami vstaja**. Če komu **spustimo bolho v uho**, pomeni, da smo ga vznemirili ali zbudili, z besedo kajpak. Na bolhe spominja tudi **bolšji trg** ali, pogovorno, **bolšjak**, le da so v starih časih na takšnih sejmi prodajali stare cape, v katerih so se zaredile bolhe, danes pa zgolj rabljene stvari in včasih celo takšne z umetniško vrednostjo. Nekoč so po bolhah presojali, kakšna bo letina ajde: veliko bolh, veliko ajde. Danes se s tem ukvarjajo šolani vremenarji... pa so njihove napovedi včasih manj zanesljive od nekdanih bolšjih...

Klarisa Jovanović

Rozika Čeh

RADOSTI I NEVOLE V RANIJ DEČINSKIJ LETAJ

Ej deca, kak je nigda svejta fajn bilo! Ne morem vam povedati. Šče prle kak smo začali oditi v školo, smo komaj čakali, ka se že zarán pri kakšoj iži najdemo pa skrmá odidemo bar v Črešnjovice, ka mo tam divjali do večera ščista sami. Nišče nas nede vido, kakše vragolije mo tam delali.

Najvekše bolonduje smo pa meli v zimi, gda je spadno prvi sneg. Būo je jako globoki, mrzlo pa tak, ka nam je sneg na obrazi zmrzavao. Z nizkij cimpranj ižic so visile duge, debele cincele (svejče). Deca smo je trgali pa ž njij cecali vodo, gda so se malo raztopile. Ednok je pa mene naša soseda Gejtina Ana napelala, ka gda te boli zob, te si moreš djati na vročo peč najbole debelo cinceleo pa si zob zajtra namazati s tem, ka ti pusti cincelea. Jes sam to probala, samo sam nej mejla nikšega haska. Tūdi z našij mrzlij nosekov so nam vsigdar štele vō priti „cincele“. Brisati se nam r a n č

nej trbelo, ka nas je v roke strašno zeblo. Gda je pa sunce posijnolo, smo komaj gledali

po snegi, ka so se na njem nabrale male, zlate zvezdice, štere so se tak jako svetile, ka so nam jemale pogled. Dečki so vsigdar lovili dekle i nas fejt mujvali pa pošikavali v kloče (luknje, jame v snegu), ka smo se komaj vōskopale. Te smo se pa škali po snegi i kapali. Znae, ka smo ednok napravili? Šli smo s škole domou. Za Tomašovov ižov je pa būo velki led na močvari. Ednomi med

nami je prišlo na pamet, ka bi se probali škali (čujskati) bosí. Vsi smo torbe i punčule

friško zmetali v sneg na kúp pa šli na led. Zagnali smo se eden za drūgim, pa nam je nej šlo nikaj z mesta, celou stavlalo se nam je. Nogice so postanjūvale trde kak led; jako smo začnoli drgetati od mraza. Komaj smo prišli domou, ka smo se šče bojali, če starišje zvedijo, kakšo dečinsko pamet šče mamo. Nikaj je nej vō prišlo, nišče se ranč nej prelado. Že drūgi den smo vsi prišli v školo, vala Bogi.

Gda smo pa bili preveč mokri, smo si na peč v razredi sišili gvant. Tū pa tam je što poza-bo, kak je peč vroča, pa je gor djao roke pa se fejt žežgao. Te njemi je vučitelca rano z nikšim olijom polejala i povila z belo cotov ali s šlarom. Skoro vsa deca blūzi škole, najbole pa mi z Gajiča, smo se radi odili labdat na školsko dvorišče. Tam smo včasi noreli do kmice. Vučitelovim sam jes nosila mleko vsakše zajtro v dve lončekaj: v rdečem z bejlimi pikami i zelenom. V zimi sam šla jako pomali, ka so me večkrat počakali dečki z debelimi, trdimi labdami od snega i me lūčali ž njimi. Tak sam včasi tūdi mleko razlijala. Gda je pa bilo po kuniki merno, sam z lončekoma „zvnila“, si bole potūo fūčkala pa spevala: *Po logi leče, po logi leče edna žuta žunica...* Pesem sam telko razmila, ka sam znala, ka je nikák rad mōo ftičke i se ž njimi zgūčavao. Gda sam pa ednok najbole na glas fūčkala, sam vpamet vzela, ka nikak tepka za menov z velikimi stopajami. Enjala sam pa se je pred mene postavio

eden debeli možak. Jes sam se ga zasagala (postrašila). Gda sam štela bežati, te me je zgrabo za roko, me potepkao po rami i pravo: „Diklička, nikaj se me ne boj! Tūdi jes mam rad deco, liki na nikoj te morem vseglj spomliti. Čūo sam, ka si fūčkala. Šče ne veš, ka to samo leko delajo dečki? Zna se zgoditi, ka boš tūdi ti v tom megneni začnola postanjūvati dečko, če me nouš bogala. Ništerni pa pravijo, ka se Marija joče, če dekle fūčkajo. Ti si šče mala, za tebe je nikaj nej kesno! Vrla boj!”

Gda sam vse to čūla, sam se tak zasagala i takši straj me je prijao, ka niti reči nej bi mogla spregučati. Nikomi na sveti božem sam nej povedala, ka mi je razjasno možak. Bilo me je sram i straj, če sam samo začnola misliti, ka bi se mi leko zgodilo. K vučitelovim sam šče itak rada šla, samo vsikdar sam gledala po kuniki, če ne stoji pred školov kakši debeli možak.

MLAŠEČI

KAUT

RTV SLO **PETEK, 12.01.2007, I. SPORED TVS**
6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.35 DUHOVNI UTTRIP, 11.50 V 80 ZAKLADIH OKOLI SVETA, ANG. DOK. SER., 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.10 UMETNOST IGRE, 13.35 JULIJA, AVST. NAD., 14.25 SLOVENC V ITALIJI, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.40 MALI MOZART, RIS., 16.05 IZ POPOTNE TORBE: ŽIVALKE ZGODBE, 16.25 ŠTIRJE PROTI ZLODEJU, NEMŠ. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 EGIPT, ANG. DOK. SER., 18.20 ŽELEJČKI, RIS., 18.25 PUJSA PEPA, RIS., 18.40 ŽREBANJE DETELJICE, 19.00 DNEVNIK, ŠPORT, VREME, 19.55 ZAČNIMO ZNOVA, DRUŽINSKA NAN., 20.30 SLOVENSKI AVTO LETA 2007, 21.50 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.55 POLNOČNI KLUB, 0.10 EGIPT, PON., 1.00 DNEVNIK, 1.40 INFOKANAL

PETEK, 12.01.2007, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 9.25 FRASIER, AM. NAN., 10.25 SP V ALPSKEM SMUČANJU, 13.10 SP V BIATLONU, 13.25 SP V ALPSKEM SMUČANJU, 14.30 SP V BIATLONU, 14.55 LE KDO BI POLJUBIL LEGVANA?, NEMŠKI FILM, 16.25 ZDAJI!, 17.10 LESTVICA NA DRUGEM, 18.05 PESEM KAMNA, 18.40 ŠTUDENTSKA, 19.05 SEVER IN JUG, ANG. LIT. NAD., 20.00 ZGODBE LEGENDARNIH STVARI, FRANC. DOK. SER., 20.50 PORTRET BERTE MEGLIČ, 21.45 TEŽA VODE, AM. FILM, 23.40 TOM WHITE, AVSTR. FILM, 1.25 INFOKANAL

RTV SLO **SOBOTA, 13.01.2007, I. SPORED TVS**
6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 OTROŠKI PROGRAM, 10.45 POLNOČNI KLUB, 12.00 TEDNIK, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 SKOZI ČAS, 13.25 DOSJE: (U)SODNA ZMOTA, 14.15 PIRAMIDA, 15.15 HAVAJSKA MODRINA, AM. FILM, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 OZARE, 17.25 SOŽITJA, 17.25 NA VRTU, 18.05 KUHAM Z ZVEZDAMI, 18.40 POZABLJENI IGRAČI, RIS., 19.00 DNEVNIK, UTTRIP, ŠPORT, VREME, 19.55 NEUSTAVLJIVI, AM. FILM, 22.05 HRI-BAR, 23.10 DNEVNO INFORMATIVNA ODDAJA, 23.45 POD RUŠO, AM. NAD., 0.35 AVALON, JAPONSKI FILM, 2.20 DNEVNIK, 2.50 INFOKANAL

SOBOTA, 13.01.2007, II. SPORED TVS

6.15 TV PRODAJA, 6.45 PESEM KAMNA, 7.20 ŠTUDENTSKA, 7.40 ZGODBE LEGENDARNIH STVARI, FRANC. DOK. SER., 8.30 TARČA, 10.00 POT V NEZNANO, MLAD. IGRANI FILM, 10.55 SP V ALPSKEM SMUČANJU, SUPERKOMBINACIJSKI SMUK (Ž), 12.00 ZDAJI!, 12.25 SP V ALPSKEM SMUČANJU, SMUK (M), 13.55 SP V BIATLONU, SPRINT 10 KM (M), 15.55 SP V SMUČARSKIH POLETIH, 18.00 POROČILA, 18.10 LP V ROKOMETU, KRIM MERCATOR - DINAMO (V), 0.00 KOŠARKA, LIGA NLB, HELIOS - PARTIZAN, 21.4 ALPE-DONAVA-JADRAN, 22.15 KONCERT V SPOMIN MAJDI SEPE, 0.15 DOKAZ, IRSKA NAD., 1.05 INFOKANAL

RTV SLO **NEDELJA, 14.01.2007, I. SPORED TVS**
7.00 ŽIV ŽAV, OTROŠKI PROGRAM, 9.55 KAKO SEM VIDEL SVET IZPOD MIZE: STRIC IZ AVSTRIJE, IGR. NAN., 10.20 SVET VODNIH ŽIVALI, NEMŠ. POLJ. SER., 10.50 PRISLUHNI MO TIŠINI, 11.20 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 UMKO, 14.20 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA, 18.30 KRAVICA KATKA, RIS., 18.40 SNEŽINEK FOLK, RIS., 18.40 ŽREBANJE LOTA, 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, ŠPORT, VREME, 19.55 DAR UPANJA, DOBRODELNI KONCERT, 21.30 VEČERNI GOST, 22.25 DNEVNO INFORMATIVNE ODDAJE, 22.50 GENERAL IDI AMIN DADI, FRANC. FILM, 0.15 DNEVNIK, 0.45 INFOKANAL

NEDELJA, 14.01.2007, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, 7.35 TV PRODAJA, 8.05 SKOZI ČAS, 8.15 SLOVENSKI VODNI KROG: REKA, IZOB. DOK. NAN., 8.40 POMAGAJMO SI, 9.10 ALPE-DONAVA-JADRAN, 9.40 SP V ALPSKEM SMUČANJU, 13.40 SP V SMUČARSKIH POLETIH, 15.25 ODBOJKA, FINALE SLOVENSKEGA POKALA ZA ŽEN-SKE IN MOŠKE, 19.00 ŠPORT, 20.00 DOKUMENTARNA ODDAJA, 20.50 FRASIER, AM. HUM. NAN., 21.30 Š - ŠPORTNA ODDAJA, 22.20 POKVARJENA DEKLETA, ANG. NAD., 23.05 UMETNOST GLASBE IN PLESA, 0.10 INFOKANAL

RTV SLO **PONEDELJEK, 15.01.2007, I. SPORED TVS**
6.30 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.00 EGIPT, ANG. DOK. SER., 11.55 NA ODRU NE IGRAM, AMPAK ŽIVIM, PORTRET POLONE VETRIH, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.10 DAR UPANJA, PON., 15.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.40 TELEBAJSKI, OTR. NAN., 16.10 SEJALCI SVETLOBE: POBEGLA FRNIKOLA, OTR. NAN., 16.30 MARTINA IN PTIČJE STRAŠILO: POSKUS, 16.40 BINE: ČASOPIS, LUTK-IGR. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 SUROVA NARAVA, ANG. POLJ. SER., 18.20 PAVLE, RDEČI LISJAČEK, RIS., 18.25 JOKO! ŽAKAMOKO! TOTO!, RIS., 18.40 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6, 19.00 DNEVNIK, ŠPORT, VREME, 19.55 JULIJA, AVST. NAD., 20.50 OSMI DAN, 21.25 PRVI IN DRUGI, 21.50 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.55 BRATA, FRANC. FILM, 0.30 SUROVA NARAVA, PON., 1.20 DNEVNIK, 2.00 INFOKANAL

PONEDELJEK, 15.01.2007, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, NAPOVEDNIKI, TV PRODAJA, 12.25 Š - ŠPORTNA ODDAJA, 13.10 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA, 17.00 VSTOP SLOVENIJE V EVROPSKE INTEGRACIJE, 18.00 POROČILA, 18.10 TEKMA, 19.00 VSE O ŽIVALIH: HIJENE, ANG. DOK. NAN., 19.25 SANJSKA DEŽELA, RAZ-POTOPISNA SER., 20.00 UMOR NE ZASTARA, NEMŠ. NAD., 21.00 STUDIO CITY, 22.00 SOUTH PARK, AM. RIS., 22.20 CITY FOLK: LJUDJE EVROPSKIH MEST: LIZBONA, 22.50 GLAS(BE)NI VEČERI NA DRUGEM: ARITMIJA, 0.15 INFOKANAL

RTV SLO **TOREK, 16.01.2007, I. SPORED TVS**
6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.00 SUROVA NARAVA, ANG. POLJ. SER., 12.00 VEČERNI GOST, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.10 OBZORJA DUHA, 13.40 PRISLUHNI MO TIŠINI, 14.10 ODPETI PESNIKI, 14.20 OSMI DAN, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.40 TABALUGA, RIS., 16.05 ALI ME POZNAŠ: JAZ SEM HRAST, 16.10 ZLATKO ZAKLADKO: ČRNI LOG, 16.30 KNJIGA MENE BRIGA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.40 RAZGLEDI SLOVENSkih VRHOV: POHORJE, 18.10 MODRO, 18.35 ANČINE NOGICE, RIS., 19.00 DNEVNIK, ŠPORT, VREME, 19.55 PIRAMIDA, 20.55 DRAGONJA - SKRIVNOSTNA REKA, DOK. MESECA, 21.50 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.50 UMETNI RAJ, 23.15 KAJNOV NASMEH, FRANC. LIT. NAD., 0.15 DNEVNIK, 0.55 INFOKANAL

TOREK, 16.01.2007, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, NAPOVEDNIKI, TV PRODAJA, 13.25 DOBER DAN, KOROŠKA, 13.55 GLAS(BE)NI VEČERI NA DRUGEM, 15.15 STUDIO CITY, 16.10 PRVI IN DRUGI, 16.30 MOZAIK, 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 POROČILA, 18.10 LABIRINT, 19.05 PRAKSA, AM. NAD., 20.00 JULIE, VITEZ DE MAUPIN, FRANC. NAD., 21.35 NAJBOLJŠA PODJETNIŠKA IDEJA, 22.05 PUNČICA MOJEGA OČESA, IT. FILM, 23.55 DOMOVINA, NEMŠKA KRONIKA, 1.30 TV ARHIV, 2.35 INFOKANAL

RTV SLO **SREDA, 17.01.2007, I. SPORED TVS**
6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.30 KNJIGA MENE BRIGA, 10.55 RAZGLEDI SLOVENSkih VRHOV: POHORJE, 11.25 MODRO, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.10 TEDENSKI IZBOR, 14.00 DRAGONJA - SKRIVNOSTNA REKA, DOK. MES., 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.40 ŠOLA PRVAKOV II, RIS., 16.05 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 Z VAMI, 18.20 MEDO POPI, RIS., 18.25 VRAN DOKOLENKO, RIS., 18.40 ŽREBANJE ASTRA IN LOTA, 19.00 DNEVNIK, ŠPORT, VREME, 19.55 SKRIVNE KODE, NIZOZEMSKI FILM, 21.50 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.55 OMIZJE, 0.10 Z VAMI, 1.00 DNEVNIK, 1.40 INFOKANAL

SREDA, 17.01.2007, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, NAPOVEDNIKI, TV PRODAJA, 12.00 SVET VODNIH ŽIVALI, NEMŠ. POLJ. SER., 12.30 HRI-BAR, 13.30 TV PRODAJA, 14.05 SP V BIATLONU, SPRINT (Ž), 15.45 LESTVICA NA DRUGEM, 16.30 MOZAIK, 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 POROČILA, 18.05 VZPOREDNA EKONOMIJA, 2. ODDAJA, 19.05 VIZUM ZA PRIHODNOST, BOS. NAD., 20.00 ŠPORT, 22.30 GAGARINOVA POT, TV PRIREDBA PREDSTAVE DRAME SNG LJUBLJANA, 0.15 INFOKANAL

RTV SLO **ČETRTEK, 18.01.2007, I. SPORED TVS**
6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.20 BERLIN, BERLIN, NEMŠ. NAN., 10.45 Z VAMI, 11.40 OMIZJE, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.10 ZAČNIMO ZNOVA, DRUŽINSKA NAN., 13.40 SLOVENSKI AVTO LETA 2007, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.40 KLJUKEC S STREHE, RIS., 16.05 ZOBNI APARAT, KRATKI DOK. FILM IZ ISLANDIJE, 16.20 ENAJSTA ŠOLA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 JASNO IN GLASNO, 18.20 DUHOVNI UTTRIP, 18.40 POLICAJ ČRT, RIS., 19.00 DNEVNIK, ŠPORT, VREME, 19.55 TEDNIK, 21.50 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.55 KNJIGA MENE BRIGA, 23.15 GLASBENI VEČER, 23.40 GLASBENA ODDAJA, 0.35 DNEVNIK, 1.15 INFOKANAL

ČETRTEK, 18.01.2007, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, NAPOVEDNIKI, TV PRODAJA, 12.15 VZPOREDNA EKONOMIJA, 13.10 DOKUMENTARNA ODDAJA, 14.05 SP V BIATLONU, SPRINT (M), 16.00 LJUDJE EVROPSKIH MEST: LIZBONA, 16.30 MOZAIK, 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 POROČILA, 18.05 KOŠNIKOVA GOSTILNA, 19.00 IZBRANEC, AM. NAD., 20.00 MED ŽIVLJENJEM IN SANJAMI, ŠPANSKI FILM, 21.40 HUFF, AM. NAD., 22.35 PRETESNA KOŽA, NEMŠKI TV FILM, 0.05 SOUTH PARK, AM. RIS., 0.30 INFOKANAL

Tudi v novem letu bo prihajal bibliobus v Porabje

Pokrajinska in študijska knjižnica

Murska Sobota

vabi na obisk

POTUJOČE KNJIŽNICE.

Brezplačno vam nudi izposajo knjig zvočnih in videokaset.

Gradivo si lahko izposodite za 15 dni.

Vaš kraj bodo obiskali:
v ponedeljek, 15. in 29. januarja,
v ponedeljek, 12. in 26. februarja,
v ponedeljek, 12. in 26. marca,
v ponedeljek, 23. aprila,
v ponedelje, 14 in 28. maja in
v ponedeljek, 11. junija.

ČAKAJO VAS:
na Gornjem Seniku od 8.30 do 9.30 ure
v Slovenski vesi od 10.00 do 10.30 ure
v Števanovcih od 11.00 do 11.45 ure
v Monoštru pri Slovenskem domu od 12.15 do 13.00 ure.

Porabje

**ČASOPIS
SLOVENCEV NA
MADŽARSKEM**

Izhaja vsak četrtek

Glavna in odgovorna urednica

Marijana Sukič

Naslov uredništva:

H-9970 Monošter, Gárdonyi G. ul. 1.; p.p. 77,
tel.: 94/380-767; e-mail: porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062

Tisk: EUROTRADE PRINT d.o.o.

Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.

Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za Slovenijo 5.200 SIT ali 22 EUR. Za ostale države 52 EUR ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU15 1174 7068 2000 1357,
SWIFT koda: OTPVHUHB